

Suokra-wälikirja.

Omistamansi Kantolan kartanoon Suopseivisten
pitäjän Kantolan kylässä kuuluvaan Fredantaustan
torppaan etan täten ajatanki Julw Erlantiin
pojain Fredantaustan seurawilla ehdoilla:

1:o). Suokra-aika on 10 vuotta, alkuen Maalis kuu 14 päivästä vuonna 1904,
jolloin wuokramies saa ottaa tilan haltuunsa. Suokrauwosi luetaan samasta päivästä.

2:o). Torppa annetaan wuokralle rakennuksineen, tiluksineen niin kunnossa, kuin se toimitettawassa
tulofatjelmuksessa havaitaan olevan.

3:o). Yllä olewasta torppasta suorittaa torppari wuositittain kartanoon weroa:

a) rahassa: kolmekymmentä (200) markkaa

b) luonnossa: woiita, lankoja, marjoja y. m., kaikki werokappaleet täysituntoista ja moitteetonta tawaraa,
tuten alle seura: yksi (1) kulo villuja, yksi (1) kotoiminen
sätkä, kummitausta (16) kito. penotaja, yksi (1)
lito, mampikoita ja kelmasyitä (3) vedettävä
kalvoja kampakun takaa

Kaikki yllä mainitut pitää olla täysin suoritettut ennen Tuomaan päivää.

c) päivätyönsä omassa ruu'asjaan: 1:o) wittopäivät. Joka wikko hewostyöpäivät ja
wieätyöpäivät ympäri wuoden. Hewospäiwien ajemasta otetaan jalkapäiwä, jolloin 2 hewos-
päiwätyöstä on tehtävä 3 jalkapäiwää, silloin, jos torpparin hewonen jostus on niin woinaton ja huono, että
katkotaan sen, ei woiwan olla parissa toisten torpparien eli talon hewosten kanssa. 2:o) matkapäiwä. Wuoden
kuluessa matkoja: ylitempää lyhempiä matkaa tahi päiwää.
Jos matkoja ei ole tehtäwänä, on matkapäiwät suoritettawat hewostyönsä niinkuin muutkin weropäiwät, ja on
niitä tehtävä milloin talosta määrätään. 3:o) apupäiwä. Suwella 30 apupäiwää hewosella ja 50
apupäiwää jalkasii, joita jalkapäiwä työn laadun mukaan täysiwomainen nainenkin woi suorittaa. Milloin
tarue waatii olkoon isännällä oikeus kutsua useampiakin apupäiwäläisiä yllämainitusta torppasta. Apupäiwä
tehdään riuhellain y. m. työssä Porilampoljan maantielle teltä
wa muuri (6) hewospäiwää wuodessa

4:o). Työpäiwän pituus on Sakakunnan 1 päivästä Helmiuun
1 päivään noin kello 6 ta aamulla, samaan aikaan
illalla ja jällellä olevana aikana kello 5^{1/2} 8 illalla
lukuunottamatta ruokalomat, joita on kartanon hallimion määrättyjen mukaan yksi tunt. kaba kuu ja
Helmi kuu wälisenä aikana, mutta kahi jällellä olevan wuoden aikana, kestään suoritusloma 1
tunnin sekä päivällisloma 1 tunnin ajan.

Suom! Kaikkista ylläolewista päivätyönsä olkoon huomautettu, että ne ylläsanomisen uballa ilman
laillista muuttopäiwää, ovat kiertelemistä ja rehelliisesti täytettävät, ja olkoon niiden suhteen vielä huomau-
tettu, että torpparin pitää aina heti totella tästä työhön, eikä ilman ilmoitettua estettä pois jäädä. Ruoitta-
mattomasta pois jäämisestä jakeitetaan torpparia 1 päivätyönsä joka kerralta. Vielä pitää torpparin lähettää
työhön sellaista wäkeä ja hewosia, joilla on woinaa ja halua päivätyönsä täyttämiseen, etteiwät ole häiriöksi ja
esteksi muille työnsä. Jos torpparin hewosta tarwitaan pariin kartanon eli muiden torpparien hewosten kanssa
mihin ajoon tahansa, niin sitä ei saa kieltää. Jos torppari laittaa uppiniskaisen eli muuten keltwottoman päi-
wätyönsä, jota isäntä ei woi täydellä hewokäsiä, lähetetään se takaisin ja on torpparin itse tultawa työhön eli
hankittawa toinen päivätyönsä. Työnsä pitää torpparilla itsellään oleman kaikki työ- ja ajokalut ja pitää ne
ehdottomasti oleman sellaisia, kuin kartanonkin kalut eli muuten isännän hewokäsiä. Jos päivätyönsä ane-

taan todistuslippuja, ovat ne aina niitä jätettäväksi perittäväksi, ja jos ei niin tehtäisi, on pöytäkirja niistä
ilmaistava. Jos jana tööhön tulemisesta tuodaan torppaan käskyllä, että se fieltä voidaan toiseen lähtevä
torppaan, on se käsky aina täytettävä ja sen laiminlöymisestä saakoon torppari jalkoa yhden vuorokauden
kerralla. Näinään ajettavia työjohtajia ja etuniehkiä, ovat ne fieltä tahania, on aina ja jota vastassa
tomasti toteutava, joista erittäin varoitetaan.

5.0. Pitää tähdellisesti kunnossaa, paitsi kaikkien omien piirittä ympäri olevat aidat ja ojitukset
laan olevin oja

Viton- ja ojitusvelvollisuuksien täyttämisestä on katkelmuslautakunnan päätöksiä ja arvioimista täysin tarkoitettu.

6.0. Maastot ja palovakuutusmaksot. Torppari vastaa kaikkia torppasta ja torpan tödestä aiheutuvista
maksuista ja ulosteista, ovatpa ne mitkä nimellisiä tahania, näiden joukossa myös palovakuutusmaksot.
Palovakuutuksesta pitää isäntä huolen, ja kustakin rakennuksesta määrätään erittäin pumaineen pöytäkirjaan
tämän muiden aineiden ja työn arvo. Jos joku rakennus torppasta palaa, nostaa isäntä palovakuutusmakson
ja pidättää siitä itselleen pumaineiden ajan ja loppu jää torpparille, joka on edesvastauksena uuden rakennus-
laittamisesta tähteen kumoon palaneen sijaan. Jos uusi rakennus tarvitaan entistä suurempi, ottaa torppari
velvollinen kumoon rakentamaan, olipa entinen palanut tai vanhuudesta rappeutunut, mutta katkelmuslautakun-
narvion mukaan saavi hän silloin isännältä korvausta suuremmista kustannuksistaan. Muuten videlliden torp-
pari ja hänen väkensä tulta erittäin varomasti. Ja kielletään torpparia ja hänen väkensä kumoutaan 17
päivän ja Syyskuun 15 päivän välillä ajalla 20 markan jakon uhalla ja wabingonkorvaamien velvoitusta
della, talonijännän eli työjohtajan luvatta jättämästä tulta ulkona kedolla, metsässä eli niitymaalla. Torp-
pari ei myöskään saa riititöissä, heinäladoissa eli muissa ulkohuoneissa polttaa tupakkaa, ei totona eikä kättä
nosia. Jos torppari ja hänen väkensä rikkoo tätä vastaan, ottaa joka erästä wifapiää *videllin* maksu-
jakkomaksun, joka menee torpparien apukasjaksi; sitä paitsi on torppari velvoitettu suorittamaan kaikkien
ja korvaamaan tapahtuneen wabingon. Torpparin velvollisuus on myös ottaa osaa kuumuushuoneiden
ja jorauksen majoitukseen, milloin sellaista talon tehtäväksi määrätään. Jos tulowalkea jattuvi talon eteen
bimpiein naapurien metsään, on torppasta siellä oltava yhden miehen koko palon ajan saamatta siitä mitään korva-
mista huwäksien.

7.0. Wiljelys- ja rakennusvelvollisuuksia. Vellojen ja niittyjen wiljelyksessä on ehdottomasti välttä-
tettava kokeneen agronomiin kulta wäst edes ehkä toimitettavaa wiljelysuunnitelmaa. Niittuwiljelyksien
pidettävät huwäsä kunnossaa ja isännän määräysten mukaan pitää torpparin vuosittain ottaman wanhempain
fenttiä ylös parempaan wiljelykseen. Ennaten pitää torppari kaikki rakennukset torppaansa tähdessä kunnossaa
ja jos tarve waatii rakentakoon uusia rappeutuneiden sijaan. Rakennuksiin näiden tulee wuokromiehen talon
metsästä ototuksen mukaan fantawilla puu- ynnä ynnä muilla rakennusaineilla alempana määrättyillä ajoilla ottaa
seuraavat forjaukset, joihin näiden wuotuinen wuokromakku on siten määrätty, että wuokromies talon
tuista forjauksista forwatuksi: *Sauna laitettava*

Kotikseen lämmitettävään huoneeseen wiipymättä laittamaan sisäkkumat, sekä wuoramaan jokaisen tähdessä
ajomuskunnossaa olevan asuinrakennuksen ja pitämään muuten seinät, permannot, wälifatot, alkumat ja omat
täysin tiivoina ja kunnossaa sekä muurit ehjinä. Kaikkien torpan rakennuksiin wiipymättä hauffimaan nukka-
laudat. Nioiden kunnossapitoa warten pitää isäntä eli se, jonka hän sijaansa ajettaa, kahden wuorokauden
kansa, joista torpparit waltisewat toiseen, torpeissa kaikkien rakennus- ja tilustensa, joka kolmas wuosi eli useimmiten, jos tarve
niin waatii. Näissä kaikkien rakennus- ja tilustensa, joka kolmas wuosi eli useimmiten, jos tarve
tähtyjä tähtetty ja mitä puutteita löyty huoneissa, wiljelyksissä, aidoissa ja ojsissa, sekä miten ne ovat forjat
taivat. Muutakin isännän ja torpparin välisiä sopimuksia merkitään toimituskirjaan. Torpparin tullessa tilalle

menetetty
kätevimpään
näytin joka
asio ehdot-
milla mail-
ottava.
mene-
tuusma-
ja erit-
immän
nukun
ppari
ieisten
torp-
in 15
sivu-
Torp-
arta-
rtan
afon
feen
lä-
wä-
da-
vat
via
sta
on
dä-
ri-

ja hänen sitä lähtönsään toimitetuissa katselmuksissa sekä muulloinkin mahviatavat wieraatmiehet toimituskirjan allekirjoituskalallaan. Tällaisissa katselmuksissa toimituskirjaan merkittävät ja wieraisten miesten mahvistamia puut-
miesiamia muistutuksia vastaan ei saa walittaa.

8.o). Kafennuksiin, aidakiksi ja muiksi kotitarpeiksi tarwittawia mänty- ja kuusipuita ei saa ottaa multa pari jokaisesta mänty- ja kuusipuumista $\frac{1}{2}$ macttaa rungolta yhteiseen torpparien apulasiaan ja isännälle ne rakennettawat laudoista tahti pinnoista ja katot päveistä tahti oljista, eikä puolikkaista, ja maffoa talo saba-
torppari weliuollinen ilman korvausta kotona sabaamaan tarpeensa. Koiikki nauhat on torpparin itse hankittawat.
jässä löytyy. Hakojen takia ei saa yhtään mänty- ja kuusipuita, ei edes taimia kaataa, waan on käytettävään
mesta käytettävään torppari jammalpehtua.

Torpparin on hankittawa wuodessa suwella talwen warakki lehdettä vähintään 40 kuormaa omilta tilut-
siltan ja yhteiseltä laitumelta; jos ei ole sitä määrää, on maffawa torpparien yhteiseen apulasiaan 30 penniä
kuormalta. Polttopuunmenekin wähentämiseksi on torpparin kiireimmiten hankittawa itielleen pelkone sekä muuri-
pata ja bellilaitos.

9.o). Torppari saapi omaksi tarpeeseen hakata halkoja ja riipiipuita 30 kuutiometriä maassa ol-
leista puista ja 30 kuutiometriä pöystystä koiwuja ja leppiä kartanon määräämästä paikasta ja tarkkojen
sääntöjen mukaan; jos nämät eivät riitä, niin maffaa torppari isännälle 50 penniä kuutiometriltä, mutta jos
hän wähemmällä tulee toimeen, saa hän isännältä saman maffun kuutiometriltä

10.o). Eoiden ja kasvien polttaminen ilman lupaa on torpparilta kielletty; kuten myös metsästyö ja
kalastus. • Minkäänlaatuista metsäntuotteita ei torpparilla ole lupa wiedä omista piireistä pois, ei waihtaa eikä
myydä. Sama on laita heinien ja kaitennimisten tarjanrehujen kansa. Stuitenkin saakoon torppari isännän
suostumuksella ja tiedolla myydä toijelle kartanon torpparille liiwoja rehuwarojaan.

11.o). Starjaansa saa torppari pitää yhteisellä sitä warten eroitetulla lautumella, mutta jos se talon eli
toisten torpparien wiljelysmaille tunkee pahoja tekemään, olkoon torppari weliuollinen korwaamaan wahingon lain
mukaan. Glutoita pitää torpparilla olemas yli wuoden, ellei isäntä anna luvun olla alemman: 2 bewofia,
lehmii, joka tynnyrialaa kolhen wiljeltyä maata $\frac{1}{2}$, lampaita korkeintaan 8, wuohia ei saa pitää poitti
sillä tai lieta-uorassa.

12.o). Kukaan kuulumattomia henkilöitä ei torppari saa luonaan suofia eikä kirjoijsiaan pitää.

13.o). Kartanon alle kuuluvasta wäestöstä ei torppari saa palkata itselleen, ei taloon apupäiwäläijeksi
eikä omiin töihinä ketään ilman isännän lupaa.

14.o). Torpparien yhteisestä apulasiaasta annetaan apua hallojen ja muiden wahinkojen helpoittamiseksi
sekä yhteistoiminnan edistämiseksi, mutta aluksi annetaan apua ainoastaan suurempien wahinkojen jattuesä tar-
witeville, waan rahaston wartuttua niin suureksi, että wuotuiset korot nousetwat yli sadan markan, niin käytet-
tävään oja korwoista joka wuosi yhteisten koneiden, apulannoitusten ynnä muiden jellaiten ostoan. Muos kät-
tettävään rahaston waroja ja korkoja wanhojen, ijäkkäiden ja huulloisten torpparien sekä heidän palvelijoitensa
eläkeawuksi. Tätä rahastoa hoitaa kartanonomistaja sekä kahji torpparien keskuudesta waltimemas amujöntä,
jotta yhteessä owat täydesä tilinteweliuolliuudesja ylläolewista waroista.

15.o). Allamainituista tyistä voi kartanonomistaja heti ilman laillista muuttopäivää eroittaa torppa-
sta vuokraajan, joka on pitänyt laillista edesvastuusta, melvoinen palkitsemaan kaikki tämän kautta saadut
mahingot, josta ohessa torppari menettää kaiken oikeutensa apulassiaan, vuoden kasvuihin ja mahdollisesti läp-
työään eläinten ruokaan. 1.o) Kun torppari vapaatahtoisesti on rikkonut tämän vuokratulokirjan sääntöjä ja
ehtoja vastaan. 2.o) Kun torppari harjoittaa juoppoutta, haureutta tai muuta yleistä siveetä ja järjestyä
vastaan jotivaa elämää, salalapaolijemista, nurkkatanssien pitämistä eli muuta sellaista. 3.o) Jos torppari
tuomitaan vlesien lain rikkomisesta tai joutuu kiinni petoksesta, metsänvarkauksesta tai kätke pahamaineisia
ihmisiä. 4.o) Jos torppari käyttäytyy sopimattomasti isäntäänsä tai hänen aiettamia luokijöitään kohtaan tai
joattaa väkivallalla juomilla isännän asettamat etumiehet ja töiden johtajat toimiiia keloittomiksi ja tulenemat-
tomiksi.

16.o). Jos vuokraaja kuolee ennen vuokra-ajan loppua, ilmoittakoot pesilliset heti isännälle, tahtovarko
ke torppaa edelleen pitää ja kuka heistä eli heidän puolestaan vastaa vuokratulokirjan täyttämistä. Jos
isäntä asian koviäkyhy, nauttiivat pesilliset vuokraoikeutta ajan loppuun, mutta jos eivät moi tai tabdo sitä
täyttää, jättäköt torpan laillista muuttoaikaa nautittuun.

17.o). Kun vuokraaja lähtee tilalta vuokra-ajan loppua tai omaesta tai kartanon puolesta irtisanot-
tuna, jolloin irtisanominen pitää tapahtua Tuomaanpäivänä tai sitä ennen, jeta pois muutto Maas-
listuun 14 p. emi Auama, jättäkön saman verran suvitoualle ja keiannoiki valmistettua
maata, kuin viimeisinä muuttamien edellisinä vuorina on tilalla ollut. Niinkään olkoot kaikki tarpeelliset ja
tavalliset talviajot tehdyt. Vihalanta pois ajettu ja sijalle uutta rutaa 100 kuormaa ajettu jeta riisipuita

12 kuutiometriä ja halkoja 8 kuutiometriä hakattuna.

18.o). Muutoin on noudatettava laki maanvuokrausta maalla keijätuun 19 päiväitä 1902.

Tätä vuokratulokirjaa on yhtäpitävä kappale laadittu molemmille osapuolijelle; mikä kaikki täten
vahvistetaan.

Suopisim, Kantala Jaudu tuun 17 päiväinä 1904.

M. K. Pätiälä

Tähän vuokraoimukseen tydydy ja sitoudun sitä tarkoin noudattamaan. Paikka ja aika kuin yllä.

Juho Tedentauista
(Vuokraaja.)
z

Todistavat:

Hilja Lempiäinen

Walle Ulander
π